

Πρεβεζάνικα Χρονικά

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 59-60 (2023)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 2020
Περίοδος Β', Έτος 40^ο, Τεύχος 59-60

Αφιερωμένο στον Γιώργο Ι. Μουστάκη

Πρέβεζα 2023

Ές Νικόπολιν, οὐ μ' ἔθέσπισεν

Κωνσταντίνος Λ. Ζάχος

doi: [10.12681/prch.41369](https://doi.org/10.12681/prch.41369)

Copyright © 2025, Πρώην Έφορος στην Εφορεία Αρχαιοτήτων
Ιωαννίνων

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ζάχος Κ. Λ. (2025). Ές Νικόπολιν, οὐ μ' ἔθέσπισεν. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*. <https://doi.org/10.12681/prch.41369>

Ές Νικόπολιν, οὐ μ' ἐθέσπισεν

Η Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών στην Αθήνα (The American School of Classical Studies at Athens, ASCSA) είναι μία από τις 17 ξένες αρχαιολογικές σχολές που λειτουργούν στην Ελλάδα, σύμφωνα με τη νομοθεσία του Ελληνικού κράτους και την έγκρισή των αρμόδιων αρχών. Η πρώτη εμφάνιση των ιδρυμάτων αυτών ανάγεται στα μέσα του 19ου αιώνας, ως καρπός του διάχυτου φιλελληνισμού στην περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης και των πρώτων δεκαετιών του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους. Η Αμερικανική Σχολή ιδρύθηκε το 1881 στην Αθήνα, σε οικόπεδο που παραχώρησε η κυβέρνηση του Χαριλάου Τρικούπη, στις υπώρειες του Λυκαβηττού, πίσω από το νοσοκομείο «Ευαγγελισμός». Σκοπός του ιδρύματος είναι η συστηματική μελέτη του ελληνικού πολιτισμού από την αρχαιότητα έως σήμερα. Η Αμερικανική Σχολή θεωρείται ένας από τους κορυφαίους εκπαιδευτικούς φορείς παγκοσμίως. Στις εγκαταστάσεις της περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, δυο βιβλιοθήκες, ένα εργαστήριο και ένα αμφιθέατρο: η βιβλιοθήκη Carl Blegen,¹ η Γεννάδειος Βιβλιοθήκη,² το εργαστήριο Wiener,³ και το αμφιθέατρο Cotsen.⁴ Στις βιβλιοθήκες της Σχολής μελετούν φοιτητές και ερευνητές

¹ Η βιβλιοθήκη ιδρύθηκε το 1888 και αργότερα ονομάστηκε βιβλιοθήκη Carl Blegen, προς τιμή του διάσημου αρχαιολόγου (1887-1971), ο οποίος ανέσκαψε την Τροία και το «Ανάκτορο του Νέστωρος» στη Μεσσηνία. Η περιώνυμη βιβλιοθήκη είναι μια από τις κορυφαίες παγκοσμίως ερευνητικές βιβλιοθήκες Κλασικών Σπουδών και Αρχαιολογίας. Οι συλλογές της, που καλύπτουν πτυχές του ελληνικού πολιτισμού από τους προϊστορικούς χρόνους έως την ύστερη αρχαιότητα, αλλά και κάποια συγγράμματα νεότερων χρόνων, περιλαμβάνουν περισσότερα από 120.000 βιβλία και περιοδικά.

² Η Γεννάειος βιβλιοθήκη ιδρύθηκε από τον Έλληνα διπλωμάτη και βιβλιόφιλο Ιωάννη Γεννάδιο (1844-1932) και στεγάζεται σε ένα θαυμάσιο νεοκλασικό οικοδόμημα. Είναι μια από τις πιο σημαντικές βιβλιοθήκες της Ελλάδας με 110.000 και πλέον τόμους για την ελληνική ιστορία, λογοτεχνία και τέχνη.

³ Το Εργαστήριο Αρχαιολογικών Επιστημών (The Malcolm H. Wiener Laboratory for Archaeological Science) εγκαινιάστηκε το 2016 και πήρε το όνομά του από τον ευεργέτη του, Malcolm H. Wiener, ο οποίος χρηματοδότησε μεγάλο αριθμό αρχαιολογικών ανασκαφών και εν γένει ερευνών που αφορούν την προϊστορία του αιγαικού χώρου. Στο εργαστήριο υλοποιούνται προγράμματα ανάλυσης των υλικών καταλοίπων των αρχαίων κοινωνιών με τη χρήση τεχνολογιών αιχμής, στοχεύοντας στην καλύτερη γνώση του παρελθόντος.

⁴ Το Αμφιθέατρο Cotsen (Cotsen Hall) εγκαινιάστηκε το 2005 και πήρε το όνομά του από τον ευεργέτη του, Lloyd Cotsen, ο οποίος ήταν ένας μεγάλος φίλελληνας και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής. Το αμφιθέατρο χρησιμεύει ως κύριο πολιτιστικό κέντρο και ενσαρκώνει την αποστολή της Αμερικανικής Σχολής.

από περίπου 190 συμβεβλημένα κολέγια και πανεπιστήμια της Βόρειας Αμερικής καθώς και Έλληνες ερευνητές. Φοιτητές και εν γένει ερευνητές από τα ως άνω ιδρύματα της Βόρειας Αμερικής, αλλά και φοιτητές της ημεδαπής, συμμετέχουν στις ανασκαφικές και επιφανειακές αρχαιολογικές έρευνες που πραγματοποιεί η Σχολή στην ελληνική επικράτεια.

Η Σχολή επί σειρά δεκαετιών έχει πραγματοποιήσει ανασκαφικές έρευνες σε σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, οι δημοσιεύσεις των οποίων παρουσιάζονται σε έγκυρα διεθνή επιστημονικά περιοδικά, μεταξύ των οποίων και το περιοδικό της Σχολής *Hesperia, the Journal of the American School of Classical Studies at Athens* (που εκδίδεται τέσσερις φορές τον χρόνο, από το 1932), σε σειρές μονογραφιών, πρακτικά συνεδρίων, κ.ά. Δυο από τις ανασκαφές που ξεκίνησαν πριν από δεκαετίες, συνεχίζονται έως σήμερα: πρόκειται για τις ανασκαφές στην Αρχαία Κόρινθο, το σημαντικό αυτό αστικό κέντρο στη βόρεια Πελοπόννησο, οι οποίες άρχισαν το 1896, και τις ανασκαφές στην Αγορά των Αθηνών, το πολιτικό και οικονομικό κέντρο της αρχαίας πόλης, οι οποίες άρχισαν το 1931. Πλήθος φοιτητών έχουν εκπαιδευτεί στη μεθοδολογία της ανασκαφικής έρευνας στους δυο αυτούς αρχαιολογικούς χώρους, που αποτελούν παλίμψηστα της ελληνικής ιστορίας από τους προϊστορικούς έως τους νεότερους χρόνους. Στην Αγορά των Αθηνών η στοά του Αττάλου, που αναστηλώθηκε από τη Σχολή (1953-1956), στεγάζει το Μουσείο της αρχαίας Αγοράς και ένα σημαντικό ερευνητικό κέντρο, στο οποίο δίδαξαν και μαθήτευσαν επιστήμονες διεθνούς κύρους.⁵ Ο αρχαιολογικός χώρος της Αγοράς των Αθηνών αποτελεί ένα σημαντικό πνεύμονα πρασίνου για τη σύγχρονη πόλη, μετά από τις φυτεύσεις που πραγματοποιήθηκαν από τη Σχολή, σύμφωνα με τα σχέδια ειδικής μελέτης, πρωτοπόρας για την εποχή της, που είχε συντάξει ο ειδικευμένος στην αρχιτεκτονική τοπίου αρχιτέκτονας Ralph E. Griswold (1894-1981).⁶

Η Σχολή, μεταξύ άλλων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που αναφέρθηκαν πιο πάνω, δέχεται κάθε χρόνο έναν αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών από τα πανεπιστήμια της Βορείου Αμερικής. Οι φοιτητές χρησιμοποιούν τις βιβλιοθήκες και τα αρχεία της Σχολής, συμμετέχουν σε σεμινάρια καθώς και σε εκπαιδευτικές εκδρομές. Στις εκδρομές οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να διδάξουν-παρουσιάσουν στους συμφοιτητές ένα θέμα, το οποίο ορίζει ο επιβλέπων καθηγητής της Σχολής, υπεύθυνος για τα εκπαιδευτικά ταξίδια.

Το ακαδημαϊκό έτος 1978-1979 είχα έρθει στην Αθήνα ως Associate Member της Σχολής, με υποτροφία του Πανεπιστημίου της Βοστώνης, όπου φοιτούσα ως μεταπτυχιακός φοιτητής, ύστερα από καθοδήγηση του μέντορα μου, καθηγητή James Wiseman, ο οποίος στα φοιτητικά του χρόνια είχε λάβει μέρος στις ανασκαφές της Κορίνθου, υπό τη διεύθυνση του δικού του μέντορα, καθηγητή Oscar Brooner.

⁵ Για την αναστήλωση της Στοάς του Αττάλου, βλ. C. A. Mauzy, *Agora Excavations 1931-2006: A Pictorial History*, American School of Classical Studies at Athens, Athens 2006, 31-73.

⁶ Σχετικά με το εγχείρημα διαμόρφωσης του τοπίου, βλ. στο ίδιο, 90-107.

Το Φθινόπωρο του 1978, το πρόγραμμα των εκπαιδευτικών ταξιδιών περιλάμβανε και την Ήπειρο. Κατά τις αφιερωμένες στην Ήπειρο ημέρες, επισκεφθήκαμε και διανυκτερεύσαμε στο Μέτσοβο, το βράδυ της Κυριακής 15 Οκτωβρίου, εντυπωσιασμένοι από τη διατήρηση της παράδοσης στο δομημένο περιβάλλον της ιστορικής κωμόπολης. Το βράδυ εκείνης της Κυριακής, που ήταν ημέρα δημοτικών εκλογών, ακούσαμε νταούλια και ζουρνάδες να εορτάζουν την εκλογή του νέου δημάρχου. Καταλήξαμε σε μια ταβέρνα, όπου γιορτάσαμε τα γενέθλια της συμφοιτήτριας μας Sarah Morris (σήμερα καθηγήτρια Κλασικών Σπουδών και Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο UCLA). Την επόμενη ημέρα επισκεφθήκαμε το ιερό της Δωδώνης, το αρχαιολογικό Μουσείο των Ιωαννίνων και το κάστρο των Ιωαννίνων, όπου, στην ακρόπολη του Ιτς Καλέ, θυμάμαι μια συμφοιτήριά μας να μας αφηγείται την ιστορία της θρυλικής πόλης και τα επιτεύγματα του πανούργου Αλή Πασά των Ιωαννίνων, τις παραμονές της Ελληνικής Επανάστασης.

Την τρίτη ημέρα επισκεφθήκαμε το Νεκρομαντείο του Αχέροντα και την αρχαία Κασσώπη, όπου άκουσα για πρώτη φορά για τον σπουδαίο Ηπειρώτη Αρχαιολόγο Σωτήρη Δάκαρη. Στην Κασσώπη ο συμφοιτητής μας, που είχε αναλάβει το μάθημα, αφού μας έδειξε ψηλά στην κορυφογραμμή του Ζαλόγγου τη γλυπτική σύνθεση του σπουδαίου γλύπτη Γιώργου Ζογγολόπουλου, μας μίλησε για τη θρυλική θυσία των ηρωικών γυναικών του Σουλίου, που πρώτος αναφέρει στο βιβλίο του ο Άγγλος περιηγητής William Leake, λίγα μόλις χρόνια μετά το γεγονός. Στον ίδιο περιηγητή οφείλουμε την ταύτιση του αρχαιολογικού χώρου με την αρχαία Κασσώπη.

Λίγα χρόνια αργότερα, από τη θέση του Εφόρου Αρχαιοτήτων είχα την τύχη να δρομολογήσω εργασίες κατασκευής υποδομών, διαμόρφωσης και ανάδειξης στους δύο παραπάνω σπουδαίους αρχαιολογικούς χώρους, οι οποίες συνεχίζονται έως σήμερα.

Στη συνέχεια της επίσκεψης πήγαμε στη Νικόπολη. Ο αγαπητός μας καθηγητής Colin N. Edmonson, με ένα ταγάρι πάντα στον ώμο του και μια ανθολογία νεοελληνικής ποίησης στην τσέπη, μας οδήγησε στο μνημείο της νίκης του Ακτίου, βόρεια της Σμυρτούλας. Ανάμεσα σε πυκνή βλάστηση από βάτα και γαϊδουράγκαθα διακρίνονταν κάποια ερείπια. Η παρουσίαση του μνημείου είχε ανατεθεί στον συμφοιτητή μας William Murray. Ο αγαπητός, έκτοτε, φίλος μου, ο Bill, θυμάμαι πολύ καλά πώς κινούσε με ενθουσιασμό τα χέρια του δείχνοντας προς την κατεύθυνση του Ακτίου, περιγράφοντας τα γεγονότα της περίφημης ναυμαχίας ή σημειώνοντας με τα ακροδάχτυλά του το περίγραμμα των αγκυρόσχημων εγκοπών στους λίθους του αναλημματικού τοίχου, ερμηνεύοντας τη χρήση τους. Ο ενθουσιασμός της αφομοίωσης της γνώσης ήταν εμφανής στα νεανικά πρόσωπα της ομήγυρης.

Σχεδόν όλοι, από τους συμφοιτητές μου εκείνης της χρονιάς, είχαν αργότερα μια λαμπρή καριέρα, ορισμένοι από τους οποίους διδάσκουν σήμερα σε πανεπιστήμια των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Μάλιστα, ορισμένοι από αυτούς είναι γνωστοί διεθνώς, ως κορυφαίοι επιστήμονες στον κλάδο που επέλεξε ο καθένας. Θα αναφέρω ορισμένους από αυτούς, όπως την καλή μου φίλη Sarah Morris, καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Los Angeles UCLA (Steinmetz Professor of Classical

Archaeology and Material Culture Distinguished Professor, Department of Classics), τον Victor-Davis Hanson, καθηγητή Κλασσικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο California State University, Fresno, που είναι γνωστός στο ευρύτερο ελληνικό κοινό για το βιβλίο του *Ποιος σκότωσε τον Όμηρο;*. Και βέβαια τον William Murray που μας είχε παρουσιάσει το μνημείο εκείνο το Φθινόπωρο, καθηγητή, σήμερα, Αρχαίας Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της South Florida, ο οποίος επέστρεψε, λίγα μόλις χρόνια αργότερα, στη Νικόπολη και συνέγραψε μαζί με τον αείμνηστο Έφορο Αρχαιοτήτων Φώτιο Πέτσα μια εξαιρετική μονογραφία για το μνημείο της νίκης του Ακτίου.

Επίσης με τη Νικόπολη συνέδεσε τα όνομά της αργότερα μια άλλη συμφοιτήριά μας και αγαπημένη φίλη, η Deborah Brown-Kazazis, η οποία παντρεύτηκε τον αείμνηστο Γιάννη Καζάζη, καθηγητή Κλασσικής Φιλολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Η Ντέμπι, όπως την αποκαλούμε στα ελληνικά, ακολούθησε καριέρα μεταφράστριας μεταφράζοντας πλήθος αρχαιολογικών βιβλίων, και όχι μόνον, από τα Ελληνικά στα Αγγλικά, μεταξύ των οποίων και τη σειρά αρχαιολογικών οδηγιών για τα μνημεία της Νικόπολης, που έγραψα μαζί με μαθητές μου, οι οποίοι σήμερα υπηρετούν στην Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Με τη Νικόπολη ασχολήθηκε και ακόμη ένας συμφοιτητής μας, ο Barry Strauss, καθηγητής Ιστορίας και Κλασσικών Σπουδών, κάτοχος της έδρας Bryce και Edith M. Bowmar των Ανθρωπιστικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Cornell. Είναι ειδικευμένος στη στρατιωτική και ναυτική ιστορία και γνωστός στο ευρύτερο κοινό των Ηνωμένων Πολιτειών για τα βιβλία του *The Battle of Salamis*, *The Trojan War*, *The Spartacus War* και *The Death of Caesar*. Μάλιστα, για το βιβλίο του για τη ναυμαχία της Σαλαμίνας κηρύχθηκε επίτιμος δημότης Σαλαμίνας. Ο Barry στη διάρκεια της έρευνάς του για το τελευταίο του βιβλίο, *The war that made the Roman Empire: Antony, Cleopatra and Octavian at Actium*, επικοινωνήσε μαζί μου ζητώντας στοιχεία και φωτογραφίες από τις έρευνές μου στο μνημείο της νίκης του Αυγούστου, ανανεώνοντας έτσι την παλιά μας φιλία. Μάλιστα, ο πρόλογος του βιβλίου αυτού αρχίζει με την περιγραφή του μνημείου, που σηματοδοτεί ένα από τα μεγαλύτερα γεγονότα της ιστορίας του αρχαίου κόσμου, ως εξής:

Prologue: A Forgotten Monument. Nicopolis, Greece

High on a hill astride a peninsula lying between the sea and a wide and marshy gulf, in a seldom-visited corner of western Greece, stand the ruins of one of history's most important but least acknowledged war memorials. Its few remaining blocks only hint at the monument's original grandeur. Just decades ago, these stones lay in an overgrown, Ozymandian jumble, but today, after years of excavation and study of the site, they reveal something of their original craftsmanship.

[Ψηλά σε ένα λόφο, πάνω σε μια χερσόνησο που βρίσκεται ανάμεσα στη θάλασσα και έναν ευρύ και ελώδη κόλπο, σε μια σπάνια επισκέψιμη γωνιά της δυτικής Ελλάδας, στέκονται τα ερείπια ενός από τα πιο σημαντικά αλλά λιγότερο γνωστά

μνημεία πολέμου της παγκόσμιας ιστορίας. Οι λίγοι εναπομείναντες λιθόπλινθοί του υπαινίσσονται μόνο το αρχικό μεγαλείο του μνημείου. Μόλις πριν από δεκαετίες, αυτές οι πέτρες βρισκόνταν σε ένα κατάφυτο, οσυμανδουακό συνονθύλευμα, αλλά σήμερα, μετά από χρόνια ανασκαφής και μελέτης του χώρου, αποκαλύπτουν κάτι από την αρχική δεξιοτεχνία τους.]

Today's visitor sees regular blocks of limestone, marble, and travertine lining a terrace on a hillside. It is easy to make out remaining parts of the original Latin inscription, its letters carved with classical precision. Behind those inscribed blocks stands a wall marked at regular intervals by mysterious recesses. They are sockets for inserting the butt ends of the bronze rams of galleys captured in the fight. The rams protruded from the walls at 90 degrees, thirty-five rams in all. It was a massive display, the largest known monument of captured rams in the ancient Mediterranean. It was a trophy in all its barbaric splendor, adorned with weapons taken by force.

[Ο σημερινός επισκέπτης βλέπει λιθόπλινθους από ασβεστόλιθο, μάρμαρο και τραβερτίνη να παισιώνουν ένα άνδρηρο στην πλαγιά ενός λόφου. Είναι εύκολο να διακρίνουμε τα κατάλοιπα της αρχικής λατινικής επιγραφής, τα γράμματά της είναι σκαλισμένα με κλασική ακρίβεια. Πίσω από αυτούς τους ενεπίγραφους λίθους βρίσκεται ένας τοίχος που σημαδεύεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από μυστηριώδεις εσοχές. Είναι υποδοχές για την εισαγωγή των άκρων των χάλκινων εμβόλων των πολεμικών πλοίων που κατασχέθηκαν στη ναυμαχία. Τα έμβολα προεξείχαν από τον τοίχο κατά 90 μοίρες, τριάντα πέντε έμβολα συνολικά. Ήταν μια τεράστια διάταξη, το μεγαλύτερο γνωστό μνημείο αιχμαλωτισμένων εμβόλων στην αρχαία Μεσόγειο. Ήταν ένα τρόπαιο με όλο του το βάρβαρο μεγαλείο, στολισμένο με όπλα που πάρθηκαν με τη βία.]

Στις ευχαριστίες του ίδιου βιβλίου ο συγγραφέας σημειώνει τα εξής: «The American School of Classical Studies at Athens granted me the Heinrich Schliemann Fellowship for 1978-1979. The late Colin N. Edmonson, a great educator, who was then Mellon Professor of Classical Studies at the School, led the trip that brought me and my fellow students to the site of Nicopolis in autumn 1978. There my interest in Actium began». Ανάμεσα στους συμφοιτητές, που σημειώνει ο Barry, ήμουν και εγώ, όπως ανέφερα πιο πάνω, που επισκέφθηκα επίσης για πρώτη φορά τη Νικόπολη. Και για τον μεν Barry η επίσκεψη εκείνη καθόρισε το ενδιαφέρον του για τα γεγονότα της ναυμαχίας του Ακτίου, για εμένα όμως υπήρξε η απαρχή μιας ολόκληρης καριέρας και έργου ζωής, ενός οράματος έρευνας, ανάδειξης και προβολής των μνημείων και του φυσικού κάλους της Νικόπολης, για την υλοποίηση του οποίου αποποιήθηκα την εκλογή μου ως επίκουρου καθηγητή Προϊστορικής Αρχαιολογίας στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Περίοδος Β΄, Έτος 30^ο, Τεύχος 49-50

ΑΦΙΕΡΩΜΑ	ΣΠ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ
ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ • ΜΕΛΕΤΕΣ	Π. ΑΡΤΑΒΑΝΗΣ, ΕΥ. ΑΥΔΙΚΟΣ Δ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ, J. CURLIN, ΔΗΜ. ΔΟΝΟΣ, Ν.Δ. ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΗ, Γ.Ι. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ, Κ. ΠΑΣΧΟΥ, Κ. ΠΙΛΙΗ ΣΠ. ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ, Π. ΣΚΕΦΕΡΙΣ, ΣΠ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, Α. ΣΥΝΕΣΙΟΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ	Α. ΚΑΡΖΗΣ
ΘΕΩΡΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	Κ. ΚΟΥΦΑΡΗΣ
ΠΟΙΗΣΗ	Κ. ΜΑΝΟΣ, Ρ. ΓΑΛΑΝΗ, Θ. ΚΑΤΩΓΙΑΝΝΗΣ Β. ΚΟΛΙΟΣ, ΣΤ. ΜΑΦΡΕΔΑΣ
ΔΙΗΓΗΜΑ	Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Πρέβεζα 2013